

6556/16

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (Final) Examination

RURAL DEVELOPMENT

Paper I

(Rural Development Policy and Administration)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 100

*Answer any **five** questions.*

All questions carry equal marks.

(Marks : 5 × 20 = 100)

1. What are the emerging Public Policies on Rural Development?
2. Explain the role of 73rd Constitutional Amendment Act in Rural Governance.
3. Write an essay on Rural Development Industries.
4. Critically examine the Socio-Economic context of Rural Development.
5. Explain various Rural Education programmes.
6. Write an essay on Rural Development Administration at State level.
7. Write an essay on local government institutions.
8. Critically examine the role of rural banking in rural development.
9. Explain the importance of public participation in development.
10. Explain the role of non-governmental funding agencies in development.

[P.T.O.]

TELUGU VERSION

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

(మార్కులు : $5 \times 20 = 100$)

1. గ్రామీణాభివృద్ధి కొరకు ఇటీవల నూతనంగా రూపొందిస్తున్న ప్రభుత్వ విధానాలు ఏమిటి?
  2. గ్రామీణ పాలనలో 73వ రాజ్యాంగ సవరణ పాత్ర ఏమిటి?
  3. గ్రామీణాభివృద్ధి పరిశ్రమలపై ఒక వ్యాసం వ్రాయుము.
  4. గ్రామీణాభివృద్ధి సాంఘిక, ఆర్థిక నేపథ్యాన్ని విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
  5. గ్రామీణ స్థాయి విద్యా కార్యక్రమాలను వివరించండి.
  6. రాష్ట్రస్థాయి గ్రామీణాభివృద్ధి పాలనపై ఒక వ్యాసం వ్రాయుము.
  7. గ్రామీణ ప్రభుత్వ సంస్థలపై ఒక వ్యాసం వ్రాయుము.
  8. గ్రామీణాభివృద్ధిలో గ్రామీణ బ్యాంకుల పాత్రను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
  9. అభివృద్ధిలో ప్రజల భాగస్వామ్యం ప్రాధాన్యతను వివరించండి.
  10. అభివృద్ధికి దోహదపడే ప్రభుత్వేతర ఆర్థిక ఏజెన్సీల పాత్రను వివరించండి.
-

6557/16

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (Final) Examination

RURAL DEVELOPMENT

Paper II

(Rural Development Planning Management)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 100

*Answer any **five** questions.*

All questions carry equal marks.

(Marks : 5 × 20 = 100)

1. Evaluate the planning programmes for Rural Development in India.
2. What are the emerging models of grassroots planning?
3. Explain the role of Non-Governmental Organisations (NGOs) in Rural Development.
4. Explain the role of Panchayat Raj institutions in Rural Development.
5. Discuss the management of rural development projects.
6. Explain the problems in project evaluation.
7. What is the role of information systems in Rural Development Planning?
8. Examine the issues in project implementation.
9. Write a note on evaluation and selection of systems.
10. Explain the significance of implementation of plan and activities.

[P.T.O.]

TELUGU VERSION

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

(మార్కులు : $5 \times 20 = 100$)

1. భారతదేశంలో గ్రామీణాభివృద్ధి ప్రణాళిక కార్యక్రమాలను మూల్యాంకనం చేయుము.
2. ప్రణాళిక రచన మూలల్లో ఉద్భవిస్తున్న నమూనాలు ఏమిటి?
3. గ్రామీణాభివృద్ధిలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల పాత్ర ఏమిటి?
4. గ్రామీణాభివృద్ధిలో పంచాయత్ రాజ్ సంస్థల పాత్ర ఏమిటి?
5. గ్రామీణాభివృద్ధి ప్రాజెక్టుల నిర్వహణను పరిశీలించండి.
6. ప్రాజెక్టు మూల్యాంకనంలో గల సమస్యలను చర్చించండి.
7. గ్రామీణాభివృద్ధి ప్రణాళికలో సమాచార వ్యవస్థల పాత్ర ఏమిటి?
8. ప్రాజెక్టు అమలులో గల సమస్యలను పరిశీలించండి.
9. మూల్యాంకనం మరియు వ్యవస్థల ఎంపికపై ఒక నోటు వ్రాయుము.
10. ప్రణాళికలు మరియు కార్యక్రమాల అమలు ప్రాధాన్యతను వివరింపుము.

6558/16

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (Final) Examination

RURAL DEVELOPMENT

Paper III

(Technology and Rural Development)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 100

*Answer any **five** questions.*

All questions carry equal marks.

(Marks : 5 × 20 = 100)

1. Describe the role of technology in Rural Development.
2. Critically examine the role of technology as a change agent of Rural Development.
3. Write a note on technology during the British period.
4. How indigenous technology is useful for Rural Economy?
5. Discuss the importance of training and visit system in Rural Development.
6. Explain what is Green Revolution Technology.
7. Discuss the role of modern organisations in Rural Development.
8. Explain the role of rural information systems in Rural Development.
9. Analyse the lessons from Rajiv Gandhi Technology Mission.
10. Critically examine the role of Information Communication Technology (ICT) in Rural Development.

[P.T.O.]

TELUGU VERSION

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

(మార్కులు : $5 \times 20 = 100$)

1. గ్రామీణాభివృద్ధిలో సాంకేతికత పాత్రను వర్ణించండి.
2. గ్రామీణాభివృద్ధిలో మార్పు ఏజెంట్‌గా సాంకేతికత పాత్రను చర్చించండి.
3. బ్రిటిష్ వారి కాలంలో సాంకేతికతపై ఒక నోటు వ్రాయుము.
4. గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థకు దేశీయ సాంకేతికత ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది?
5. గ్రామీణాభివృద్ధిలో శిక్షణ మరియు సందర్శన విధానం యొక్క ప్రాముఖ్యతను చర్చించండి.
6. హరిత విప్లవ సాంకేతికత అనగానేమి వివరించండి?
7. గ్రామీణాభివృద్ధిలో ఆధునిక వ్యవస్థల పాత్రను చర్చించండి.
8. గ్రామీణాభివృద్ధిలో గ్రామీణ సమాచార వ్యవస్థల పాత్రను వివరించండి.
9. రాజీవ్ గాంధీ టెక్నాలజీ మిషన్ నుండి నేర్చిన పాఠాలను విశ్లేషించండి.
10. గ్రామీణాభివృద్ధిలో సమాచార సాంకేతికత (ICT) పాత్రను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.

6559/16

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (Final) Examination

RURAL DEVELOPMENT

Paper IV

(NGOs and Participatory Development)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 100

*Answer any **five** questions.*

All questions carry equal marks.

(Marks : 5 × 20 = 100)

1. Explain the importance of Development Administration.
2. Critically examine the role of bureaucracy in development.
3. Explain the concept of NGOs in India.
4. Explain the early experiments and experiences of NGOs in India.
5. Examine the role of NGOs in Agriculture and irrigation.
6. Describe the contribution of NGOs in eradication of child labour.
7. Explain the role of NGOs tribal development.
8. Describe the contribution of NGOs in Environmental protection and prevention of pollution.
9. Critically examine the problems in people's participation.
10. What do you suggest to strengthen the NGOs in India?

[P.T.O.]

TELUGU VERSION

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

(మార్కులు : $5 \times 20 = 100$)

1. అభివృద్ధి పాలన ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
2. అభివృద్ధిలో ఉద్యోగిస్వామ్య పాత్రను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
3. భారతదేశంలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల భావనను వివరించండి.
4. భారతదేశంలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల పూర్వ ప్రయోగాలు మరియు అనుభవాలను వివరించండి.
5. వ్యవసాయ మరియు నీటి పారుదల రంగాలలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల పాత్రను పరిశీలించండి.
6. బాల కార్మిక వ్యవస్థ నిర్మూలనలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల కృషిని వర్ణించండి.
7. గిరిజనాభివృద్ధిలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల పాత్రను వివరించండి.
8. పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు కాలుష్య నియంత్రణలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల కృషిని వర్ణించండి.
9. ప్రజా భాగస్వామ్యంలో గల సమస్యలను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
10. భారతదేశంలో ప్రభుత్వేతర సంస్థల బలోపేతానికి మీరిచ్చే సలహాలు ఏమిటి?

6560/16

FACULTY OF SOCIAL SCIENCES

M.A. (Final) Examination

RURAL DEVELOPMENT

Paper V

(Tribal Development Policy and Administration)

Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 100

*Answer any **five** questions.*

All questions carry equal marks.

(Marks : 5 × 20 = 100)

1. Explain the importance of Tribal Development Administration.
2. Discuss the different features of Tribe, clan, caste and race.
3. Critically evaluate the role of emerging classes in Tribal areas.
4. Explain the various resources in Tribal areas.
5. Critically examine the Tribal Development policy in India.
6. Discuss the role of Tribal development strategies through Five-Year Plans.
7. Explain the role of MADA in tribal development.
8. Discuss the role of ST Commission in tribal development.
9. Evaluate the cultural and political movements in tribal area.
10. Write a note on the issues and challenges in tribal movements.

[P.T.O.]

TELUGU VERSION

ఏవేని ఐదు ప్రశ్నలకు సమాధానములు వ్రాయుము.

అన్ని ప్రశ్నలకు మార్కులు సమానము.

(మార్కులు : $5 \times 20 = 100$)

1. గిరిజనాభివృద్ధి పాలనా ప్రాముఖ్యతను వివరించండి.
2. గిరిజన తెగ, వంశము, కులము మరియు జాతుల వివిధ లక్షణాల గురించి వివరింపుము.
3. గిరిజన ప్రాంతాల్లో ఉద్భవిస్తున్న వర్గాల గురించి విమర్శనాత్మక మూల్యాంకన చేయుము.
4. గిరిజన ప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి వివిధ రకాల వనరులను వివరించండి.
5. భారతదేశలో గిరిజనాభివృద్ధి విధానంను విమర్శనాత్మక పరిశీలన చేయుము.
6. పంచవర్ష ప్రణాళికలో గిరిజనాభివృద్ధి పూహాన్ని మరియు పాత్రను పరిశీలించండి.
7. గిరిజనాభివృద్ధిలో మాడా పాత్రను వివరించండి.
8. గిరిజనాభివృద్ధిలో ST కమీషన్ పాత్రను చర్చించండి.
9. గిరిజన ప్రాంతాల్లో సాంస్కృతిక, రాజకీయ ఉద్యమాలను మూల్యాంకనం చేయుము.
10. గిరిజన ఉద్యమాలలో ఉన్న సమస్యలు సవాళ్ళపై ఒక నోటు వ్రాయుము.